

Związek Zawodowy
Celnicy PL

Warszawa, dnia 29 maja 2025 r.

ZZ Celnicy PL-ZG-22/2025

Pan Thomas Gerassimos
Dyrektor Generalny
ds. Podatków i Unii Celnej
Dyrekcja Generalna ds. Podatków
i Unii Celnej Komisja Europejska 1049
Bruksela, Belgia

Szanowny Panie Dyrektorze,

Zarząd Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Celnicy PL, zrzeszającego największą ilość członków w Krajowej Administracji Skarbowej¹ – dalej KAS, zwraca się do Pana z uprzejmą prośbą o interwencję w sprawie zatrzymania dalszej degradacji potencjału Służby Celno-Skarbowej i niedyskryminowania funkcjonariuszy ww. służby wobec funkcjonariuszy innych służb mundurowych w Polsce.

Służba Celno – Skarbowa (przed 2017 r. Służba Celna) - dalej SCS, w przeszłości przechodziła wielokrotnie konieczne, niezbędne reformy w celu jej dalszego rozwoju. Od reformy w 2017 r., czyli połączenia Służby Celnej i służb administracji podatkowej, następuje permanentny regres w wielu obszarach związanych z cłem, tj.: zarządczych, logistycznych, szkoleniowych oraz informatycznych.

Należy mocno podkreślić, że reforma z 2017 r. i utworzenie w jej wyniku Krajowej Administracji Skarbowej nie osiągnęła w pełni zakładanych celów.

W 2023 r. został opublikowany dokument: Informacja o wynikach kontroli „Organizacja i polityka kadrowa Służby Celno-Skarbowej”², w którym przedstawiono stan zarządzania Służbą Celno-Skarbową. Ocena jest bardzo negatywna i pokazuje, że połączenie służb skarbowych i celnych przynosi obniżenie potencjału Służby Celno-Skarbowej, zatrzymanie jej wzrostu i w wielu przypadkach wskutek nieprawidłowej organizacji i zarządzania zmniejszenie możliwości realizacji zadań ustawowych, jak i tych związanych z polityką celną UE.

Zarządzanie SCS

---

¹ 8 000 członków

² Nr KBF.430.4.2023

Funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej realizują szereg zadań związanych z wykrywaniem i zwalczaniem nieprawidłowości zagrażających bezpieczeństwu finansowemu państwa i UE oraz zadania wynikające z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego, praw własności intelektualnej i środków polityki handlowej. Pomimo że Służba Celno-Skarbowa jest formacją umundurowaną, to jednak wiele rozwiązań organizacyjnych, charakteryzujących służby mundurowe nie występuje w Służbie Celno-Skarbowej - np. brak komendy głównej czy jednoznaczne oddzielenie zadań realizowanych przez Służbę Celno-Skarbową od zadań cywili. Często zadania cywilne wykonywane są przez funkcjonariuszy, co prowadzi do nieracjonalnego gospodarowania zasobami ludzkimi.

Za organizację Służby oraz politykę kadrową i szkoleniową odpowiada Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Dyrektorzy Izby Administracji Skarbowej - dalej DIAS, są odpowiedzialni za jej realizację na poziomie województw. Art. 37 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej wskazuje, że w sprawach organizacyjno-finansowych izba administracji skarbowej wraz z podległymi urzędami celno-skarbowymi stanowi jednostkę organizacyjną, której kierownikiem jest dyrektor izby administracji skarbowej.

Odpowiedzialność za realizację spraw organizacyjno-kadrowych została skonsolidowana na poziomie Szefa Krajowej Administracji Skarbowej i Ministra Finansów oraz DIAS. Zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej dyrektor izby administracji skarbowej pełni zadania kierownika jednostki organizacyjnej w stosunku do funkcjonariuszy w Izbie Administracji Skarbowej oraz w podległych jednostkach, w tym w Urzędach Celno – Skarbowych – dalej UCS, natomiast dla DIAS, funkcjonariuszy pełniących służbę w komórkach organizacyjnych urzędu obsługującego Ministra Finansów zadania te pełni Szef Krajowej Administracji Skarbowej, zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Do najistotniejszych wad powyższego rozwiązania należy zaliczyć: nadzorowanie pełnienia służby funkcjonariuszy przez cywili niezaznajomionych z pragmatyką i zadaniami Służby Celno-Skarbowej, oraz całkowitym brakiem doświadczenia w zakresie zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy. Na 16 Izby Administracji Skarbowych tylko w 2 przypadkach DIAS jest w statusie funkcjonariusza. Często dyrektorami izb administracji skarbowych są dawni pracownicy banków, jednostek samorządowych czy spółek Skarbu Państwa. Ta sytuacja powoduje, że problemy związane z realizacją zadań przez funkcjonariuszy schodzą na dalszy plan i nie ma też wizji rozwoju tej służby. Co gorsze, stanowiska kierownicze w Urzędach Celno-Skarbowych (jednostki, co do zasady wykonującej zadania kontrolne dawnej Służby Celnej), również obsadzone są pracownikami cywilnymi, albo pracownikami, których przyjęto do służby ad hoc (po reformie w 2017 r.) bez wiedzy i doświadczenia w zakresie wykonywania zadań celnych.

Najwyższe kierownictwo Krajowej Administracji Skarbowej składa się wyłącznie z przedstawicieli cywili i to powoduje niezrozumienie dla potrzeb Służby Celno-Skarbowej, brak pomysłu na jej rozwój – **widzimy postępującą degradację potencjału Służby Celno-Skarbowej oraz lekceważenie całego środowiska funkcjonariuszy tej Służby.**

Polityka kadrowa

Sukcesywni maleje zatrudnienie w Służbie Celno-Skarbowej, ze służby odchodzą funkcjonariusze po 2-3 latach od rozpoczęcia służby i przechodzą do innych służb mundurowych, po wyszkoleniu w Krajowej Administracji Skarbowej. Nie został zapewniony minimalny poziom etatów funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej realizujących zadania przypisane tej służbie. Odchodzą również ze służby funkcjonariusze z 15-20 letnim doświadczeniem zawodowym wskazując jako podstawową przyczynę brak prawidłowego zarządzania. W wielu izbach administracji skarbowych są nieobsadzone wakaty mundurowe, przy jednoczesnym braku podstawowej obsady na stanowiskach kontrolnych, w tym na granicy zewnętrznej UE.

Mnoży się, poprzez kolejne reformy w zakresie zarządzania, stanowiska kierownicze bez uwzględniania potrzeby zwiększania liczby stanowisk kontrolnych. Decyzje zarządcze nie przystają do potrzeb w zakresie realizacji zadań kontrolnych, w tym zadań związanych z polityką celną UE.

Nadal istnieje dysproporcja w wysokości uposażenia funkcjonariuszy w jednostkach usytuowanych na wschodniej granicy w odniesieniu do innych części kraju, na **niekorzyść dla funkcjonariuszy pełniących służbę na granicy zewnętrznej UE.**

Od roku wnosimy o zmiany prawne w zakresie czasu służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowych, które powinny być dostosowane do realiów i być adekwatne jak w innych służbach mundurowych.

Polityka kadrowa prowadzona przez cywilnego Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w Ministerstwie Finansów, nie jest ukierunkowana na optymalne wykorzystanie potencjału funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

Polityka szkoleniowa

Poziom realizacji przez Krajową Szkołę Skarbowości zgłaszanych potrzeb szkoleniowych jest niski, bowiem plany szkoleń są dostosowywane w głównej mierze do budżetu, jakim dysponuje Krajowa Szkoła Skarbowości. Przy braku merytorycznych szkoleń, prowadzonych przez doświadczonych trenerów, prowadzone są natomiast szkolenia z zakresu psychologii pracy znacznie mniej potrzebne w codziennej służbie. Brak jest szkoleń i trenerów wyszkolenia strzeleckiego, w służbie mundurowej uzbrojonej !!!

Informatyzacja i logistyka

Służba Celna – obecnie Służba Celno-Skarbowa, weszła do Krajowej Administracji Skarbowej, z wysokim poziomem zaawansowania informatycznego, dzięki procesowi nadzorowania przez służby UE tego aspektu rozwoju służb celnych. Poziom zastosowania narzędzi informatycznych w kontroli celnej był w 2017 r. na poziomie, który służby skarbowe osiągnęły dopiero w kolejnych latach. Polityka prowadzona w tym zakresie doprowadziła do stagnacji w Służbie Celno-Skarbowej, która realizuje zadania na przestarzałym sprzęcie informatycznym (7-8 letnim), a najnowszy

i najbardziej wydajny sprzęt otrzymują komórki wsparcia w Krajowej Administracji Skarbowej oraz kadra kierownicza.

Pojazdy służbowe oraz sprzęt do realizacji zadań kontrolnych nie są na bieżąco konserwowane i naprawiane przez odpowiednie i wyspecjalizowane do tego służby logistyczne, co prowadzi do częstych awarii i niemożności ich używania.

Konkluzja

Szanowny Panie Dyrektorze, nie znajdujemy takiego obszaru zarządzania Służbą Celno-Skarbową, który można byłoby ocenić pozytywnie, stąd ten apel. Nasze stanowisko kierowane w tym zakresie do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przez ostatnie lata, nie spotyka się z żadnym zrozumieniem.

W ostatnim czasie szefowie służb mundurowych Ministerstwa Służb Wewnętrznych i Administracji, takich jak Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna oraz Służby Więziennej w Polsce, podjęli decyzję o przyznaniu podległym im funkcjonariuszom **świadczenia mieszkaniowego**. Jest to finansowe świadczenie mieszkaniowe, stanowiące dodatek do uposażenia funkcjonariusza, które jak czytamy w uzasadnieniu do projektu zmiany ustaw pragmatycznych poszczególnych służb mundurowych jest związane z niskim zasobem dostępnych lokali w zasobach służb mundurowych oraz niewspółmiernie niskich kwot obecnych uprawnień mieszkaniowych do cen rynkowych najmu bądź rat kredytu. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej do tej pory nie mieli dostępu ani do lokali mieszkalnych z powodu braku takich lokali ani też nie byli uprawnieni do otrzymywania równoważnika za brak lokalu mieszkalnego, tak jak funkcjonariusze innych służb mundurowych.

W projekcie ustawy ponadto zawarto, że celem wprowadzenia świadczenia mieszkaniowego w/w służbom mundurowym, które wg Ministra Finansów nie powinni otrzymać funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, jest *„zapewnienie takich warunków służby finansowych oraz mieszkaniowych dla funkcjonariuszy, aby stały się one znaczącą motywacją do dalszego pozostawania w służbie oraz wykonywania obowiązków służbowych na najwyższym jakościowo poziomie, co jest szczególnie istotne w aktualnej sytuacji geopolitycznej (kryzysu migracyjnego, w tym na granicy z Białorusią, jak również wojny na Ukrainie oraz obowiązujących w Polsce podwyższonych stopni alarmowych), a także przyczyniły się do pozyskania większej liczby kandydatów do służby w Policji, Straży Granicznej Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Ochrony Państwa. W porównaniu do obecnie obowiązujących rozwiązań świadczenie mieszkaniowe będzie stanowiło realne wsparcie finansowe w zakresie zapewnienia funkcjonariuszom zakwaterowania, poprzez wprowadzenie elastycznych rozwiązań, dzięki którym funkcjonariusze będą mieli możliwość dostosowania formy realizacji prawa do zakwaterowania, do swojej sytuacji rodzinnej i mieszkaniowej np. wybór świadczenia mieszkaniowego pomoże w wynajmie mieszkania lub spłacie kredytu hipotecznego.”*

Minister Finansów nadzorujący Służbę Celno-Skarbową na nasz apel o włączeniu funkcjonariuszy naszej służby do ww. świadczenia odpowiedział: NIE.

Zatem jesteśmy jedyną służbą mundurową i uzbrojoną w Polsce, która podlega identycznej pragmatyce służbowej jak inni funkcjonariusze, która nie otrzyma świadczenia mieszkaniowego. Jest to jawna dyskryminacja, bez podania jakichkolwiek racjonalnych argumentów.

Obawiamy się, że taka polityka naszych przełożonych doprowadzi do powolnej, naturalnej likwidacji naszej służby, poprzez brak zainteresowania potencjalnych kandydatów do jej pełnienia oraz w związku z procesem odchodzenia ze służby wyszkolonej przez lata kadry.

Mając na uwadze powyższe, należy zadać pytanie, czy organy celne w Polsce będą w stanie podołać zakładanej polityce rozwoju służb celnych 2030, opartej na ukierunkowywaniu służby do podejmowania nowych wyzwań i realizacji wizji UE - jak mogłyby wyglądać cła w Unii Europejskiej w 2040 roku.

Jeszcze raz uprzejmie prosimy, o podjęcie interwencji w sprawie zatrzymania dalszej degradacji potencjału Służby Celno-Skarbowej i niedyskryminowania funkcjonariuszy ww. służby wobec funkcjonariuszy innych służb mundurowych w Polsce, pod kątem przyznania świadczenia mieszkaniowego.

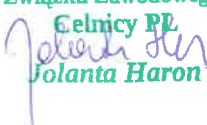
Uprzejmie zwracamy również uwagę, że polscy funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej są jednocześnie funkcjonariuszami unijnymi, a 75% z pobranych przez polskich funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej ceł, zasila budżet Unii Europejskiej.

Systematyczne osłabianie oraz postępująca degradacja polskiej (unijnej) służby celnej, spowoduje odpływ doświadczonych funkcjonariuszy do innych służb lub sektora prywatnego, a przecież „Unia celna powinna działać sprawnie ... mieć wymiar geopolityczny i lepiej chronić interesy finansowe UE i jej państw członkowskich, a także interesy i wartości UE w zakresie bezpieczeństwa, ochrony, zdrowia, gospodarki lub środowiska oraz być zdolna do koordynowania ograniczeń w handlu i kształtowania międzynarodowej współpracy celnej ...”³.

Uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi na adres e-mail: biurozg@celnicy.pl

Z wyrazami szacunku

Za Zarząd

Przewodnicząca
Związku Zawodowego
Celnicy PL

Jolanta Haron

Korespondencję otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Do wiadomości:

1. Prezes Rady Ministrów Pan Donald Tusk
2. Minister Finansów Pan Andrzej Domański
3. Szef Krajowej Administracji Skarbowej Pan Marcin Łoboda
4. Sztaby wyborcze na Prezydenta RP

3 Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Reforma celna: wprowadzenie unii celnej na kolejny poziom”, Bruksela, dnia 17.5.2023 r. COM(2023) 257 final